

Waldemar Antoni Kozłowski

Edward Szałaj

(1929 – 2008)

*Książkę dedykuję żonie i dzieciom
z podziękowaniem za cierpliwość dla
mojej bezinteresownej i pracochłonnej
pasji autorsko-wydawniczej*

Chełm 2013

**„Cokolwiek Ojczyzny się tyczy
Od niepamięci uchronić”**

(Statut Towarzystwa Przyjaciół Nauk 1800)

Konsultacje, recenzje – dr Tomasz Demidowicz
*AWF Warszawa \ Wydz. WF i S w Białej Podlaskiej
Zakład Historii i Organizacji Kultury Fizycznej*

Copyright by Waldemar Antoni Kozłowski

Projekt okładki: Waldemar Antoni Kozłowski

www.waldemark.hostil.pl lub www.waldemark.za.pl

Google : Waldemar Antoni Kozłowski

Wydrukowano : F.U.H. J.M. BAKUN; Chełm, ul. Lwowska 13 H

ISBN : 978 – 83 – 933759 – 0 – 5

Spis treści :

Od autora.....	6
Rozdział I :.....	14
Auto-życiorys (najważniejsze wątki).	
Rozdział II :.....	16
Absolwent Państwowego Liceum Pedagogicznego w Chełmie :	
- Zawodnik- członek Szkolnego Koło Sportowego „Zdrów”.	
Rozdział III :.....	20
Nauczyciel wychowania fizycznego wiejskich szkół :	
- Twórca kultury fizycznej i turystyki w regionie.	
Rozdział IV :.....	22
Nauczyciel wychowania fizycznego:	
– Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego i Licealnego T.P.D. –	
II Liceum Ogólnokształcącego w Chełmie	
- Twórca kultury fizycznej i turystyki w Chełmie i w okręgu	
i systemu wychowania poprzez wychowanie fizyczne i sportu	
*Szkolne Koło Sportowe „Orzeł”	
*Międzyszkolny Klub Sportowy	
*Sala gimnastyczna im. Edwarda Szałaja.	
Rozdział V :.....	30
Opinie o nim – jego przełożonych –	
jako nauczycielu wychowania fizycznego.	
Bibliografia	32
Zakończenie – (posumowanie-wnioski).....	33
Aneks.....	37

Edward Szałaj (1929 – 2008):

- Sportowiec
- Twórca współczesnej kultury fizycznej i turystyki
- Nauczyciel wychowania fizycznego, trener
- Pedagog – wychowawca młodzieży, społecznik
- Działacz oświatowy, sportowy i turystyki
- Organizator wielu imprez turystycznych i rekreacyjno-sportowych
- Mistrz prowadzenia lekcji z wychowania fizycznego i sportu
- Propagator zdrowego trybu życia, sponsor

Od autora

*

Zimą, z początkiem 1954 r. los rzucił moją rodzinę do Chełma – rodzice Danuta i Witold i 4-synów *od najstarszego*: Jarosław, Wojciech, Waldemar, Władysław i guwernantkę-nianię mojego ojca Katarzynę. Tu w latach 1954 – 1963 zamieszkaliśmy przy ul. Trubakowskiej w biednej i niebezpiecznej dzielnicy Pilichonki – znanej dobrze w regionie a nawet i w kraju. Byliśmy przez rodziców wychowywani-wychowani w duchu kultu – do wiedzy, prawości, wiary i szacunku dla ojczyzny *(w tym czasie Polska była, sterroryzowana sowietyzmem i wszelkim tajnymi służbami)*.

Były to lata mojego dzieciństwa i wczesnej młodości – tzw. „złoty okres” – najważniejszy w rozwoju człowieka. W okresie tym nabyte nawyki kształtują naszą osobowość, a nawet decydują o naszym dalszym losie i przyszłej egzystencji.

Jak sięgam pamięcią tamtych okrutnych czasów, to zawsze od małego byłem indywidualistą lecz jednostką prawą i waleczną. W tym czasie jako dzieciak wiele przeżyłem i moja rodzina. Wiele wątków wtedy jeszcze nie rozumiałem, ale też wiele wątków z tamtych lat i zmagani mojej rodziny zapamiętałem – tu spędziłem swoje dzieciństwo, tu też kształtowała się moja osobowość.

Z perspektywy czasu twierdzę, że nie zdawałem sobie sprawy, jak w tamtych latach (1954 – 1963) moja rodzina była związana ze szkołą która mieściła się w budynku przy ul. Szpitalnej 14 *(w tym czasie mieściły się tu dwie szkoły podstawowa i średnia)*.

Spośród wielu znakomitych nauczycieli tej szacownej szkoły, wielki wpływ na moje dzieciństwo-młodość (i moich braci) a nawet na dalsze nasze losy wywarł mój Mistrz *(i przyjaciel)* i pierwszy nauczyciel wychowania fizycznego i trener mgr Edward Szalaj.

*

- *Dnia 1 września 1950 r. powołano w Chełmie Szkołę Ogólnokształcącą Stopnia Podstawowego i Liceum TPD, i umiejscowiono ją w zasłużonym i starym budynku szkolnym (lecz ciasnym) przy ul. Obłońskiej 51;*

- *W okresie wakacyjnym 1954 r. w/w szkoła została przeniesiona do nowo wybudowanego przestrzennego piętrowego gmachu z przeznaczeniem*

*na szkołę nowoczesną, przy ul. Szpitalnej 14 – w dniu 22 sierpnia 1954 r. odbyło się uroczyste przekazanie szkole nowego budynku, a w dniu 1 września 1954 r. odbyło się uroczyste rozpoczęcie pierwszego roku szkolnego w nowym budynku, zmieniono też nazwę szkoły, od tej chwili już jako Szkoła Podstawowa i II Liceum Ogólnokształcące TPD im. Manifestu Lipcowego *(tak nastąpiła docelowa przeprowadzka szkoły do nowego budynku) ;*

- Od 1 września 1967 r. już samodzielnie jako Liceum Ogólnokształcące Nr 2 w Chełmie (w 1966 r. decyzją Wydziału Oświaty budynek opuściły klasy szkoły podstawowej do samodzielnej szkolnej jednostki);

- Od 19 czerwca 1974 r. już jako II Liceum Ogólnokształcące w Chełmie przy ul. Szpitalnej 14.

*

Należy podkreślić, że oddanie-otwarcie w dnia 22 sierpnia 1954 r. budynku szkoły i przyszkolnego terenu rekreacyjno-sportowego przy ul. Szpitalnej 14 miało bardzo uroczystą oprawę. Oddanie tak ważnego obiektu oświatowo-szkolnego do użytku w robotniczej i biednej dzielnicy Chełma Pilichonki – było wielkim i dziejowym dokonaniem na rzecz tej dzielnicy.

Od samego też początku szkoła stała się zwiastunem nowoczesności, nadzieją dla dobrej-lepszej przyszłości, i jedynym miejscem apaszowskiej dzielnicy Pilichonki – dla krzewienia, oświaty, kultury, kultury fizycznej i kulturalno-sportowego życia.

Szkoła stała się też alternatywą na kulturowo-pokoleniowe zmiany zacofanej egzystencjonalnie społeczności Pilichonek.

*Nazwa tzw. dzielnicy Pilichonki, pochodzi od ulicy Pilichonki, kiedyś najważniejszej ciągnącej się tu, aż od stacji PKP Chełm właściwie aż do krzyżówek lubelskich – a z czasem zmienionej na ulicę Lubelską. *(będę jeszcze o tym pisał).*

Obszar apaszowski dzielnicy Pilichonki – (na którym tworzyła się historia tamtych lat, i też obyczajowość, folklor i kulturowość tzw. Pilipów, Pilichonek, Pilichoniarzy i też Chełma) – obejmował: ulicę Lubelską (od stacji PKP Chełm właściwie aż do krzyżówek lubelskich), ulicę Trubakowską (od ujścia ul. Lubelskiej, aż do Browaru) i ulicę Szpitalną (od ujścia ul. Lubelskiej właściwie aż do Szpitala) – wraz z dorzeczami małych uliczek wpadających do wymienionych już ulic Lubelskiej, Trubakowskiej i Szpitalnej. Główną ulicą był ulica Lubelska. Strefa buforowa apaszowskich Pilichonek w stosunku do innych dzielnic miasta kończyła-zaczynała się na parku miejskim przy ul. Lubelskiej. W rewirze apaszowskich Pilichonek dominowała grupa wywodząca się z obszaru zamieszkałego na odcinku ulicy Lubelskiej i jej przyległych uliczek od stacji PKP do skrzyżowania z ulicą Szpitalną. W razie szerszej awantury z intruzami z innej dzielnicy z miasta „Pilichoniarze” jednoczyli się. Wszelkie sprawy i wyczyny z życia doliniarsko-przestępczego Pilichoniarzy znane były dobrze dzielnicowemu i Milicji Obywatelskiej (MO), która właściwie rzadko

w wewnętrzne bójkę interweniowała, chyba że sprawy dotyczyły obrazy władzy PRL. Właściwie nikt ze znaczących wodzów Pilichoniarzy, w pojedynkę nie wykraczał poza swój rewir Pilichonek. Bo tam czyhali rozbójnicy innej dzielnicy miasta. W tym czasie w mieście-Chelmie poza dominacją Pilichonek, innymi renomowanymi grasującymi apaszowskimi grupami były dzielnice, m.in. : Lubelska 8 od stacji do Górki, Obłowska, Dyrekcja Górna i Dolna, Kolejowa, Hrubieszowska, Ogrodowa, podległe małe grupki Sienkiewicza, Mickiewicza, Siedlecka. Właściwie od 1975 r., wszelkie odwieczne zadry jakby zanikały a apaszowskie grupy dzielnicowe samoistnie też się rozwiązywały, a nawet dla dobra społecznego ogółu wymieszały się – i tak zapanował spokój.

**(o apaszowskiej kulturze dzielnic Chelma będę wkrótce pisał).*

W latach 1954 – 1963, gdy mieszkaliśmy przy ul. Trubakowskiej, nigdy ja i moi bracia, nie poddaliśmy się wpływom zatwardziałych i szemranych Pilichoniarzy. Zawsze byliśmy czujni, na ich wszelkie zaczepki. Ja i moi bracia daliśmy radę i po jakimś czasie dano nam spokój.

*

Dobrze się stało dla tej dzielnicy, że spośród wielu nauczycieli, wielką indywidualnością tej szkoły okazał się, nauczyciel wychowania fizycznego Edward Szalaj „Mistrz zawodu” – wspaniały pedagog i wychowawca młodzieży. Jego osobowość i metody działania spowodowały, że w krótkim czasie opanował i ujarzmił apaszowską młodzież Pilichoniarzy, a szkoła stała się ich drugim domem – a niekiedy ich domem. Dlatego tworzył system wychowania poprzez wychowanie fizyczne i sport, a do podstawowych zajęć wprowadził zajęcia sportowe poszczególnych sekcji SKS lub treningi w ramach MKS – też wycieczki, turnieje, praca na rzecz szkoły, itd. Wtedy chyba jeszcze sam nie przepuszczał, jakie wartości i możliwości dawało wychowanie fizyczne w kształtowaniu osobowości człowieka. Nie sposób teraz wyliczyć, ile dzięki jego żmudnej i konsekwentnej pracy rozłożonej na lata, naprawił charakterów i złych cech młodzieży – tak stał się pomnikiem – Chelmskiej Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki.

*

Edukację rozpocząłem 1 września 1955 r. w Szkole Podstawowej przy ul. Szpitalnej 14 w Chelmie dzielnicy Pilichonki. Z chwilą rozpoczęcia przeze mnie nauki, już w tej szkole uczyło się dwóch moich starszych braci Jarek i Wojtek. W kilka lat później dołączył trzeci młodszy brat Władek – czyli w pewnym momencie czasowym uczyło się tu, nas czterech braci. Tylko brat Wojtek po podstawówce ukończył szkołę średnią – natomiast nasza trójka wybrała inne szkoły. Naszym pierwszym nauczycielem wychowania fizycznego i mistrzem nauki abecadła ruchowego (a można też określić ogólnie lekarzem

rodzinnym zdrowia) *był właśnie Mistrz Edward Szalaj. Właściwie wszyscy, byliśmy wyjątkowo uzdolnieni ruchowo i sportowo i reprezentowaliśmy szkołę prawie we wszystkim.*

Wspomagając moje i moich braci szkolno-sportowe osiągnięcia, moi rodzice właściwie działali we wszystkich szkolnych rodzicielskich komitetach i organizacjach. Mój ojciec od 1955 r. był w Komitecie Opiekuńczym szkoły, a jako prezes Powszechnej Spółdzielni Spożywców, spowodował, że PSS stała się zakładem opiekuńczym szkoły, i niosła też wszelką pomoc.

*

Byłem talentem sportowym, reprezentowałem szkołę podstawową we wszystkim, prawie w niej nocowałem. Pomagał mi w tym przyjaciel, wspaniały nauczyciel wychowania fizycznego i trener Mistrz mgr Edward Szalaj. Reprezentowałem szkołę podstawową, ale też jako uczeń szkoły podstawowej byłem często powoływany do reprezentacji szkoły średniej oraz SKS i MKS.

Przez dwa lata jako uczeń klasy 7 i 8 i reprezentant szkoły wygrywałem w województwie lubelskim czwórboję lekkoatletyczną o puchar „Świata Młodych” (byłem też powołany do krajowej reprezentacji 4-boju). Nigdy nie zapomnę tamtego przeżycia i tamtych sukcesów sportowych, a w nagrodę od swojego mistrza i nauczyciela wychowania fizycznego E. Szalaja dostałem kilo cukierków czekoladowych – wtedy to było dla nie bardzo cenne.

*

Ja i moi koledzy (poza lekcjami wf), uczestniczyliśmy też w sportowych zajęciach typu SKS SIS i MKS. Braliśmy też udział we wszelkich pracach przy porządkowaniu szkolnego terenu sportowego a przede wszystkim przy budowie szkolnego stadionu-boiska, lodowiska, toru saneczkowego, sprzętu sportowego itd. Jak sięgam pamięcią (wśród nas byli też i uczniowie-rozrabiace tzw. zatwardziali Pilichoniarze – ale, kiedy nadchodził na zajęcia nasz Mistrz nauczyciel wychowania fizycznego E. Szalaj, jego osobowość powodowała, że na nas służył spokój i wystarczyło jego spokojne polecenie czy gest – a my już wykonywaliśmy to polecenie z największą przyjemnością.

Dla większej popularności szkolnego życia sportowego, też z inicjatywy E. Szalaja właściwie od 1955 r., dla zagospodarowania czasu, na dole w holu wejścia do salki sportowej stał stół do ping-ponga – każdy do woli mógł się nagrać. Odbywały się tu też, mistrzostwa szkoły i Pilichonek w ping-ponga, a pilichoniarze stawiali się potulni a po grze sami sprząтали pomieszczenie.

Byłem też propagatorem, gdzieś od 1958 r. rozwoju w szkole gry w tzw. „cymbergaja” – do cymbergaja potrzebna była ławka szkolna na której narysowane-wyryte było boisko, dwie monety ciężkie po dwadzieścia groszy (jako zawodnicy) jedna lekka moneta 1-groszowa (jako piłka) dwie paletki

najlepiej jak zrobione z linijki – i była gra. Ławki lekcyjne były niszczone, afera w szkole. Pamiętam, że w krótkim czasie tą akcją zainteresował się Mistrz E. Szalaj, zorganizował na dole obok salki sportowej ławkę i graliśmy do woli. Byłem mistrzem szkoły i Pilichonek w „cymbergaja” a nawet nieoficjalnym mistrzem Chełma. Jakoś od 1963 r. gra ta zanikała i znikła.

Szokiem było dla mnie – kiedy mój ojciec (chyba za karę dla mojej pasji do sportu) przeniósł mnie do szkoły zawodowej prawie bez wychowania fizycznego – jak mówił dla zdobycia zawodu.

*

Przytoczę też kilka faktów z tamtych lat, które miały smutny aspekt ale duży wpływ na kształtowanie historii tamtego trudnego okresu Pilichonek – wydaje mi się, że jak ja nie przypomnę – pójdą w niepamięć :

- Właściwie to dzielnica Pilichonki była-jest pocięta kilkoma liniami torów PKP, które łączyły-łączą jedyne-największe w Chełmie strategiczne obiekty-koszary wojskowe, mieszczące się po obu stronach ulicy Lubelskiej, (a ciągnące się po lewej stronie od ul. Trubakowskiej i po prawej stronie od ulicy Szpitalnej) prawie aż do krzyżówek lubelskich;

- Od zbiegu ulic: Trubakowskiej i Lubelskiej ciągnie się ul. Lubelską aż za skrzyżowanie z ul. Szpitalną, teren wojskowy podległy pod Wojskowy Klub Sportowy „Gwardia” Chełm sekcji piłki nożnej przy Chełmskim Oddziale Wojsk Ochrony Pogranicza (WOP) – boisko-(obiekt ten) był budowany od wiosny 1946 r. (po odejściu z Chełma jednostki wojskowej tzw. „OSA”). Na terenie tym mieścił się stadion sportowo-lekkoatletyczny z bieżnią i boiskiem do piłki nożnej, pływalnia odkryta 50 metrowa na 8 torów z trampolinami i wieżą do skoków do wody, strzelnica, boisko do piłki ręcznej i zaplecze-magazyn. Na obiektach tych odbywały się różnego rodzaju zawody sportowe, z wykorzystaniem tych obiektów – było to też swoiste kulturowe miejsce dla rodzinnego kibicowania Pilichoniarzy. Z czasem zaniedbane w/w obiekty niszczały. W 2012 r. zostały całkowicie rozebrane i przestały istnieć, a na ich części terenu powstało nowoczesne świetlne skrzyżowanie ulic Lubelskiej, Trubakowskiej i Szpitalnej. Przed tą modernizacją nigdy ulice Trubakowska i Szpitalna nie łączyły się skrzyżowaniem, i wpadały prostopadle do ul. Lubelskiej (ze względu na fakt zbudowania tego okazałego skrzyżowania ul. Trubakowska uległa zmianie, a jej dawne-historyczne prostopadłe ujęcie do ul. Lubelskiej zostało zablokowane);

- Idąc ul. Lubelską w stronę krzyżówek lubelskich, po lewej stronie za koszarami stoi dumnie (i niszczeje) stylowy owiany historią, budynek z cegły. W latach międzywojennych mieściła się tu Szkoła Powszechna Nr 3 im. Adama Mickiewicza właśnie przy ul. Pilichonki. Do Szkoły jako region należały ulice: Kowalska, Koszarowa, Majdan, Malowana, Nadtorowa,

Pilichonki, Pilichonki-Wygon-(obecnie Szpitalna), Podgórze, Trubakowska, Szosa Rejowiecka, Lubelska od Nr 100 i koszary, Trubaków ;

- Pod koniec 50-lat, też i w związku z dużą jednostką wojskową w Chełmie, częstym było, że przez Chełm przejeżdżały zbrojne kolejowe tabory wojskowe. Pociągi wagony-lory, były pootwierane, widać było w nich wojsko polskie w sowieckich mundurach – często harmoszka grała, żołdaci śpiewali, była to też atrakcja dla biednych dzieciaków spragnionych wrażeń. Jak przejeżdżał taki tabor w znanym czasie to dzieciaki już czekały i biegły jakiś czas za wolno wlekącymi się wagonami. Żołnierze często coś wyrzucali, dzieciaki zbierały, nie było też żadnej kontroli władz co było wyrzucane – tak właściwie to kto miał kontrolować przyjacielskie sowiecko-polskie wojsko. Kilka razy żołnierze, może dla zabawy wyrzucili coś w rodzaju petardy, doszło do kilku okrutnych wybuchów-okaleczeń. W jednym uczestniczył też mój kolega, uszkodzenie-kalectwo było trwałe i przykre (musiał zrezygnować ze szkoły). Zamiast ukarać żołnierzy, uczynić odszkodowanie, to nasza ludowa władza, ukarała rodziców wszystkich dzieci które tam były, mnie też się oberwało, choć tam nie bywałem. Po kilku takich wypadkach-zdarzeniach, pociągi przejeżdżały szybko, a wagony były pozamykane;

- Po drugiej stronie ujścia-skrzyżowania ul. Szpitalnej do ul. Lubelskiej stał słynny kiosk (żeby do niego dojść z ul. Szpitalnej trzeba było przejść przez ul. Lubelską). Przy ul. Lubelskiej właściwie do ujścia ul. Trubakowskiej były dwie piekarnie. Te trzy strategiczne obiekty handlowe kiosk i piekarnie były ciągle nawiedzane przez tajemniczo wymykających się uczniów ze szkoły. Z braku czasu, uczniowie nie zważali na bezpieczeństwo i przepisy ruchu drogowego, tylko dla zaspokojenia swoich potrzeby, szybko kupić zeszyty itd. lub bułkę, podczas przebiegnięć przez ulicę dochodziło do nieszczęśliwych wypadków – jeden z wypadków był okrutny, zginął kolega z mojej klasy (kl. V). Po 1962 r., kiosk został zlikwidowany, a w szkole zorganizowano sklepik ;

- Po tych zdarzeniach z pociągami, piekarnią i kioskiem, w szkole (pojawił się tajniacy i MO) była wielka afera, że to вина szkoły dyrektora, nauczycieli itd. Były przesłuchania, wtedy dla władzy, każdy był podejrzany, oprócz niej – wystarczyło, że ktoś się władzy nie podobał i po nim;

- Pamiętam też, że właściwie jako jedyny w szkole tak oficjalnie wielką akcję uświadomienia uczniom zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom, od apeli i pogadanek do większego zagospodarowanie czasu wolne na sportowo – prowadził właśnie E. Szalaj.

Jako jedyny od 1973 r. zgłębiam wiedzę o historii kultury fizycznej Chełma - ziemi chełmskiej. Penetracje i kwerendy dotyczą wszelkich dostępnych źródeł na obszarze kraju. Sięgają odległych czasów niektóre prowadzą do XV w. Każda moja kolejna książka, zawiera jedną z form kultury

fizycznej – tj. wychowanie fizyczne, sport, rekreację, wychowanie zdrowotne i turystykę – jeśli uznam, że źródła i wiedza w niej zawarta są wyczerpane.

Z perspektywy czasu twierdzę, że jako jedyny spenetrowałem wszelkie dostępne źródła dotyczące właśnie dokonań Edwarda Szałaja. Dobrze, że wiele unikalnych informacji zdjęć i dokumentów, właściwie m. in. zachowałem i posiadam w swoich zbiorach, i w tej pracy będą prezentowane. Jednak największa część jego zbiorów-dokumentów unikalnych znajduje się też w posiadaniu II LO w Chełmie przy ul. Szpitalnej 14.

Aby przybliżyć chełmskiej społeczności sylwetki wybitnych chełmian, wydałem książeczki pt: Zasłużeni chełmianie dla kultury fizycznej, słownik biograficzny: część pierwsza wyszła w 2007 r., a druga w 2009 r., wśród nich jest właśnie biogram Edwarda Szałaja – wkrótce ukaże się część trzecia.

W/w biografie, jako pierwsze w Chełmie tworzą kompendium wiedzy o chełmianach ludziach kultury fizycznej (to jest o nauczycielach, trenerach, zawodnikach, lekarzach, działaczach itd.). Z perspektywy czasu stwierdziłem, że niektóre osobowości, potrzebują osobnych szerszych i szczegółowych jednostkowych wydań, ze względu na ich szeroką działalność – też więcej opisu poszczególnych wątków które były niezbędne i tworzyły historię kultury i kultury fizycznej Chełma-ziemi chełmskiej (a nawet Rzeczypospolitej).

Do takich osobowości przede wszystkim należą:

- *Kazimierz P. Janczykowski (1888-1972).....(już książeczka wydana);*
- *Bolesław Z. Wirski (1900-1972).....(już książeczka wydana);*
- *Tadeusz Dąbrowski (1888-1946);*
- *Teofil Gniazdowski (1875-1946);*
- *Czesław Ściubak (1927-1975);*
- *Leszek Kulikowski (1932-2003);*
- *Edward Szałaj (1929-2008).....(książeczka obecna);*
- *Bogdan Paweł Szyszkowski (1931-1986);*

**będą tworzyć galerię wybitnych osobowości Chełma – ziemi chełmskiej (może będą inni).*

Reasumując:

Biografia jest wizytówką dokonań osoby, o której piszemy czy promujemy. Biografia Edwarda Szałaja to pokazanie jego osiągnięć i dokonań. Jego osiągnięcia i dokonania to promowanie osiągnięć Chełma i regionu – to też zachowanie jego dorobku dla potomnych.

Pisząc o tak szczególnych osobowościach jakim był m. in. Edward Szalaj należy dogłębnie przestudiować wszelkie źródła – każdy ma przecież dostęp do jego archiwum i innych ważnych źródeł.

Do tej chwili wydałem 16-pozycji książkowych, dotyczą form sfery kultury fizycznej i turystyki Chełma – ziemi chełmskiej (to jest: wychowanie fizyczne, sport, rekreacja, wychowanie zdrowotne i turystyka), i w 5-pośród nich (tytuły są podane w bibliografii), znajdują się obszerne wątki dotyczące właśnie dokonań Edwarda Szalaja.

Mam nadzieję, że ta książeczka, będzie jedynym i podstawowym źródłem wiedzy o Edwardzie Szalaju – a wiele faktotów zostanie zachowanych dla potomnych od zapomnienia.

Tą pozycją kończę swoje naukowe dociekania oraz penetracje itd. (tj. wielokrotne weryfikacje i badania każdego dokumentu) na temat Edwarda Szalaja (1929-2008) – który jest pomnikiem i dumą Chełma (i Najjaśniejszej Rzeczypospolitej).

Rozdział I :

Auto – życiorys:

- (przypięty jeden z ważnych wątków)

Urodziłem się dnia 3 kwietnia 1929 roku we Włodzimierzu Wołyńskim na Ukrainie. Byłem synem Grzegorza i Marii z domu Mironiuk. Rodzina moja składała się z sześciu osób.

We wrześniu 1935 roku rozpocząłem edukację w Państwowej Szkole Powszechnej we Włodzimierzu, którą ukończyłem w 1942 roku, ukończyłem też pierwszą klasę Państwowego Technikum Mechanicznego we Włodzimierzu.

Działania okupacyjno-wojenne przerwały moją edukację. Z powodu wynikłej sytuacji, w 1943 roku straciłem starszego brata, miał wtedy 17-lat.

Z początkiem 1944 roku rodzina nasza została ewakuowana do Hrubieszowa, a następnie przenieśliśmy się do Wojsławic w rodzinne strony mojego ojca (w tym czasie pomagałem ojcu w pracy). W Wojsławicach zamieszkaliśmy do 1946 roku.

Wiosną 1946 roku rodzina nasza przybyła do Chełma, tu zamieszkaliśmy przy ulicy Ogrodowej 8\3. W związku z zaistniałą w tym czasie sytuacja w kraju i trudnymi warunkami materialnymi pomagałem ojcu w pracy.

Również w 1946 roku dalszą edukację kontynuowałem w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Chełmie, z myślą podjęcia w najbliższym czasie pracy w zawodzie nauczycielskim.

Po ukończeniu nauki w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Chełmie, w dniu 16 stycznia 1950 roku zdałem egzamin dojrzałości przed Państwową Komisją Egzaminacyjną, powołaną przez Kuratora Okręgu Szkolnego Lubelskiego w Lublinie. Świadectwo niniejsze dało mi kwalifikacje do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych oraz uprawnienia do studiów w szkołach wyższych.

Wraz z ukończeniem Państwowego Liceum Pedagogicznego w Chełmie w roku 1950 (luty) zostałem skierowany do pracy na wieś jako nauczyciel. Początkowo pracowałem, od lutego do czerwca tego roku w Olchowcu, skąd zostałem przeniesiony do innej miejscowości Wólki Tarnowskiej na stanowisko kierownika szkoły 6-cio klasowej.

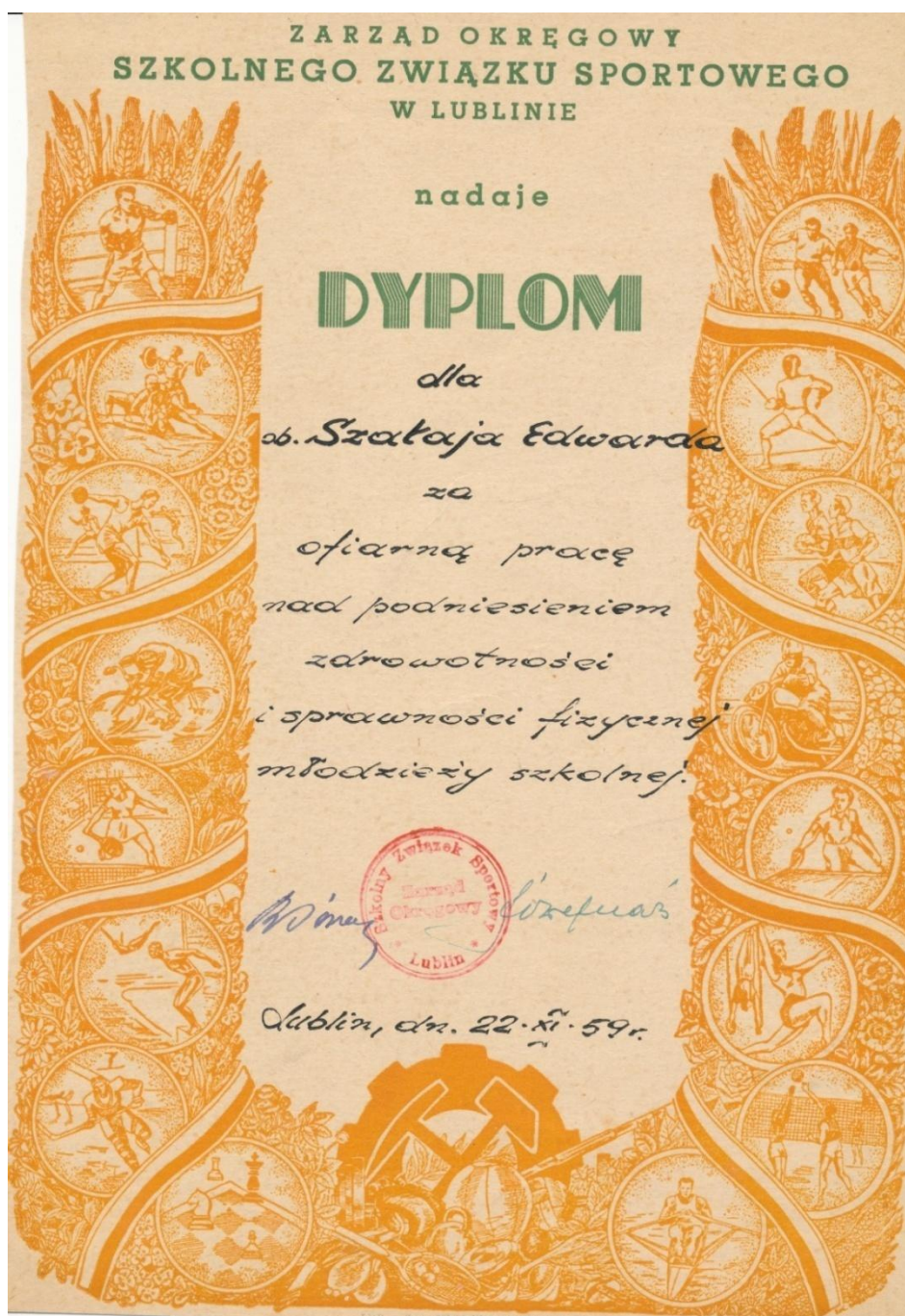
Po rocznej pracy wytypowano mnie na WKN – Wyższy Kurs Nauczycielski – wychowania fizycznego do Wrocławia i po ukończeniu go, przez pół roku pracowałem w Inspektoracie Oświaty w Chełmie na stanowisku Kierownika Referatu do Wychowania Fizycznego Oświaty Dorosłych.

W czasie pracy w okresie ferii, wakacji i w ciągu roku szkolnego ciągle podnosiłem swoje kwalifikacje na różnego rodzaju kursach.

Dyplom Nauczyciela Szkół Średnich Ogólnokształcących i Zakładów Kształcenia Nauczycieli, w zakresie wychowania fizycznego otrzymałem po zdaniu egzaminów w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (decyzją Ministerstwa Oświaty) dnia 31 sierpnia 1953 roku – tak zdobyłem prawo nauki w szkołach średnich.

W 1957 roku po specjalistycznym szkoleniu, zdobyłem tytuł trenera z lekkiej atletyki II-klasy”.

Edward Szalaj

Rozdział II

Absolwent Państwowego Liceum Pedagogicznego w Chełmie : Zawodnik - członek Szkolnego Koła Sportowego „Zdrów”.

*

Jako dzieciak, był bardzo sprawny ruchowo, co wyróżniało go spośród rówieśników. Jako uczeń Państwowej Szkoły Powszechnej we Włodzimierzu, szybko zwróci na siebie uwagę nauczycieli a szczególnie nauczyciela ćwiczeń cielesnych – wychowania fizycznego. Reprezentował szkołę na zawodach w różnych dyscyplinach sportowych, najbardziej wyróżniał się w ćwiczeniach gimnastycznych. Jego predyspozycje ruchowo-sportowe potwierdziły się też w szkole średniej – jednak okrutne działania wojenne przerwały jego edukację.

*

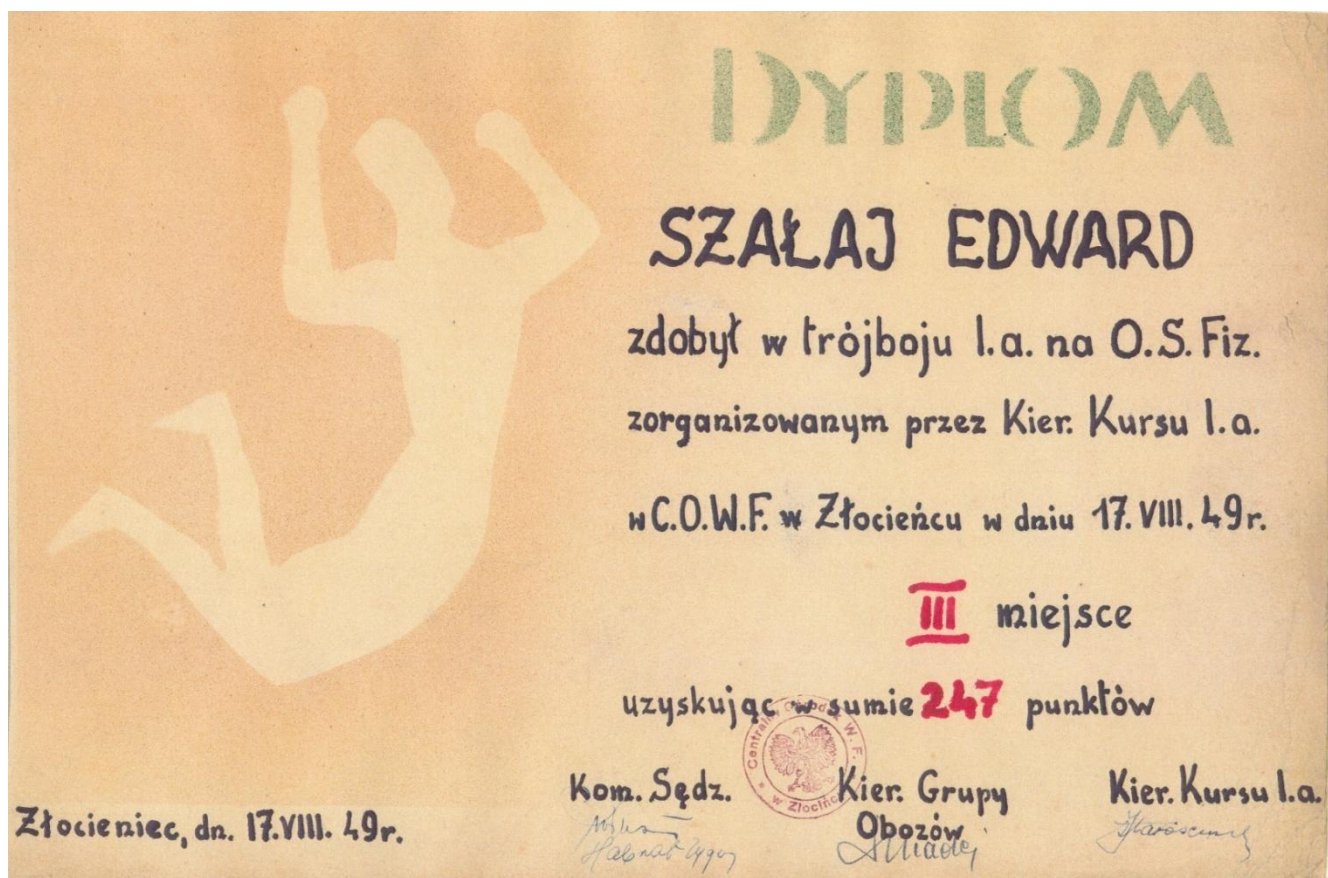
Wiosną 1946 r. jego rodzina znalazła się w Chełmie, zamieszkali przy ul. Ogrodowej 8\3. Mimo obowiązków, szukał możliwości kontynuowania nauki. W krótkim czasie, bo już od 1 września 1946 r. dalszą edukację kontynuował jako uczeń w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Chełmie. Chciał być nauczycielem – więc jego marzenia się spełniały.

**

Dzięki osobistym staraniom kształcenia się, od 1 września 1946 r. stał się uczniem Państwowego Liceum Pedagogicznego w Chełmie – renomowanej i cenionej w okręgu lubelskim, nawet w kraju placówki oświatowej kształcącej przyszłych nauczycieli – zwanej też i znanej ogólnie historycznie jako Zakład Kształcenia Nauczycieli w Chełmie działający w latach 1918 – 1971.

Był wzorowym uczniem, wyróżniał się na lekcjach z wychowania fizycznego i zajęciach sportowych. Osiągnięcia te kwalifikowały go, że od 1946 r. stał się członkiem – też renomowanego i cenionego w okręgu lubelskim i w kraju Szkolnego Koła Sportowego „Zdrów”. SKS „Zdrów” było sportową wizytówką szkoły i Chełma. Być członkiem SKS „Zdrów” to był wielki zaszczyt. SKS „Zdrów” było odpowiedzialne też: za wszelkie akcje promujące kulturę fizyczną i turystykę szkoły i Chełma, za rozwój sportu szkolnego, za akcje letnie, za obozy sportowe i akcje pomocy biednym dzieciom.

GŁÓWNY URZĄD KULTURY FIZYCZNEJ
DYPLOM
 Przewodnicka lekkoatletyki
 przyznano Ob. *Szatajowi Edwardowi*
 ur. *3. 4.* 1929 r. w *Włoda, Wołyński* który ukończył kurs
Przewodnicka lekkoatletyki
 zorganizowany dla *ZMP* w *COWF*
 w okresie od *25 lipca* do *22 sierpnia* 1949 r.
 z wynikiem ogólnym *Dobrym*
Złotym dnia *21 Sierpnia* 1949 r.
 Naczelnik Wydz. W.F. i Sp.
 W. U. K. F.
 Kierownik Centralnego Ośrodka W.F.
 Kierownik kursu *J. Krawiec* Komisja egzaminacyjna *H. Kładek*

DYPLOM

Dłd

Ob. Szotaj Edward.

za pracę społeczną na terenie obozów
C.O.W.F. i okolicy, podczas trwania
Kursu Przewodników Lekk. Atlet.

Kierownik C.O.W.F.

1-1 Toki, Stokolski.

Zca Kier. Gr. Obozów

dłd. Sprawy Kult.-Ośw.

1-1 Gojdzinski Zdzisław.

Kierownik Gr. Obozów

1-1 Hodej Józef.

Złoczowiec 22.VIII.49r.

Jako uczeń renomowanego Państwowego Liceum Pedagogicznego i członek Szkolnego Koła Sportowego „Zdrów” w Chełmie, zapoznał się z walorami i metodami działania wychowania fizycznego, sportu, ruchu wycieczkowo-krajoznawczego, higieny szkolnej, organizacji obozów i zawodów sportowych oraz organizacji zdrowego trybu życia.

Zdobyta tu wiedza procentowała w jego przyszłej pracy pedagogicznej w zawodzie nauczyciela wychowania fizycznego i jako twórcy kultury, kultury fizycznej i turystyki oraz wychowania poprzez sport.

Rozdział III :

Nauczyciel wychowania fizycznego wiejskich szkół : - Twórca kultury fizycznej i turystyki w regionie.

Dnia 1 marca 1950 r. do dnia 31 sierpnia 1950 r. powołany przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Wydział Oświaty w Chełmie, na swój pierwszy etat zawodowy jako – kontraktowy nauczyciel wychowania fizycznego w Publicznej Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Olchowcu (gmina Chełm).

- W dalszym procesie doszkalania nauczycieli wychowania fizycznego, w dniach 26 i 27 maja 1950 r. odbyła się w Chełmie, dwudniowa konferencja dla nauczycieli wychowania fizycznego ze szkół podstawowych z powiatu chełmskiego, w której uczestniczył jako wyróżniający się nauczyciel.

- Twórcy ruchu krajoznawczo-turystycznego w powiecie chełmskim, wycieczki szkolne dalsze i bliższe – wyróżniających się szkół powszechnych-podstawowych z powiatu chełmskiego: wykaz uczniowskich wycieczek szkolnych, młodzieży ze szkół powszechnych-podstawowych z powiatu chełmskiego od stycznia do grudnia 1950 r. przeważnie maj-czerwiec (w dalszych latach też były organizowane). Były to pierwsze wycieczki dalsze i bliższe tematyczne organizowane albo przez koła wycieczkowe działające przy tych szkołach albo przez sekcje wycieczkowe działające przy szkolnych kołach sportowych: pod nazwą Olchowiec, jako twórcy widnieje Edward Szalaj.

Następnie od dnia 1 września 1950 r. do dnia 15 lutego 1952 r., również jako kontraktowy nauczyciel ale już w Publicznej Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Wólce Tarnowskiej (gmina Olchowiec, pow. Chełm), objął też stanowisko kierownika tej 6-klasowej szkoły.

- W październiku 1950 r. jako ceniony nauczyciel wychowania fizycznego zorganizował przy swojej szkole w Wólce Tarnowskiej jako jedno z pierwszych na terenie powiatu chełmskiego Szkolne Koła Sportowe (SKS) z ilością 45 uczniów w sekcjach z : lekkiej atletyki, piłki ręcznej i sportów zimowych ;

- Zorganizował też w Wólce Tarnowskiej Koło LZS ;

**W swojej pracy doprowadził, że dużą pomoc materialną (kupno sprzętu, wycieczki, dożywanie, itd.) w działalności szkolnych lekcji wychowania*

fizycznego, sportu i SKS niosło Koło Rodziców. W rozwoju SKS była współpraca z miejscowymi Ludowymi Zespołami Sportowymi (LZS). W tym czasie popularyzował piłkę ręczną jako szczypiorniak i lekką atletykę.

**Od 1950 r. poza nauką wychowania fizycznego, był opiekunem SKS, i odpowiadał za życie sportowe szkoły i środowiska, pełnił też wiele funkcji społeczno-sportowych. Jako opiekun powołanego pierwszego wiejskiego Koła LZS organizował w tej okolicy cykl festynów ludowo-sportowych z lekkiej atletyki, biegów przełajowych, gier sportowych i zawodów siłowych.*

*- Dnia 3 marca 1951 r., Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Wydział Oświaty w Chełmie przesłało do Powiatowego Komitetu Kultury Fizycznej ewidencję kwalifikowanych nauczycieli wychowania fizycznego powiatu chełmskiego, m. in. widnieje *Edward Szalaj \ Wólka Tarnowska \.*

- W dniach 10 - 12 maja 1951 r., w celu integracji odbyła się w Chełmie konferencja nauczycieli wychowania fizycznego dla miasta Chełma i powiatu: jako m. in. wyróżniający się nauczyciel prowadził pokazowe lekcję z lekkiej atletyki.

- Wykaz konsultantów którzy sprawowali opiekę nad Szkolnymi Kołami Sportowymi na terenie powiatu chełmskiego – od 1951 r.: Wólka Tarnowska \ Olchowiec \ widnieje Edward Szalaj.

*Jako wyróżniający się nauczyciel wychowania fizycznego i kierownik publicznej szkoły ogólnokształcącej stopnia podstawowego w Wólce Tarnowskiej (decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie Wydział Oświaty) został skierowany od dnia 1 września 1951 r. do dnia **31 stycznia 1952 r.** celem doksztalcania się do Wrocławia na Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski (WKN) z Wychowania Fizycznego (organizowany przez Ministerstwo Oświaty) – i uzyskał świadectwo z wyróżnieniem, zdał też przed Państwową Komisją Egzaminacyjną w całości egzamin z zakresu nauk objętych programem WKN z Działu A oraz Działu B z wychowania fizycznego i – Wrocław 30 stycznia 1952 r.*

*

Od 15 lutego 1952 r. do 31 sierpnia 1952 r. – awansem PPRN – został nauczycielem wychowania fizycznego w Publicznej Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego Nr 5 w Chełmie.

Również w dniach od 1 lutego 1952 r. do 30 sierpnia 1953 r. pełnił funkcję Inspektora Oświaty dla Dorosłych i Kierownika Referatu Wychowania Fizycznego w Chełmie.

**

Rozdział IV :

Nauczyciel wychowania fizycznego:

- Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego i Licealnego T.P.D. -

II Liceum Ogólnokształcącego w Chełmie.

- Twórca kultury, kultury fizycznej i turystyki w Chełmie i w okręgu i systemu wychowania poprzez wychowanie fizyczne i sport.

****Szkolne Koło Sportowe „Orzeł”***

****Międzyszkolny Klub Sportowy***

****Sala gimnastyczna im. Edwarda Szałaja***

- W związku z reorganizacją oświaty i szkolnictwa na terenie miasta Chełma, pismem Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Wydział Oświaty w Lublinie, z przekazaniem do Chełma;

- Dnia 1 września 1950 r. powołano w Chełmie Szkołę Ogólnokształcącą Stopnia Podstawowego i Liceum TPD, i umiejscowiono ją w zasłużonym historycznie starym budynku szkolnym, przy ul. Obłońskiej 51, lecz za ciasnym na potrzeby tak rozwijającej się nowoczesnej szkoły.

- Przystąpiono też do prac adaptacyjnych, budynku, boiska i otoczenia.

Z dniem 1 września 1952 r., dostrzeżony i doceniony przez oświatowe władze w Lublinie i w Chełmie, Edward Szałaj został mianowany na etat nauczyciela wychowania fizycznego Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego i Licealnego T. P. D. w Chełmie przy ul. Obłońskiej 51.

- Uczył też przysposobienia wojskowego.

Pod koniec 1952 r., z jego inicjatywy jedną z sal szkolnych adaptowano na salę gimnastyczną, powołano też sekcję sportową a w czasie ferii zimowych po raz pierwszy odbyły się zajęcia kulturalno oświatowe i sportowe (w tym czasie szkoła liczyła 358 uczniów).

Na bazie rozwijającego się szkolnego życia sportowego, w roku szkolnym 1953\1954 był inicjatorem powołania Szkolnego Koła Sportowego „Orzeł” z wieloma sekcjami sportowymi.

- Zebranie powołania Szkolnego Koła Sportowego „Orzeł”, odbyło się na korytarzu jeszcze w budynku szkolnym przy ul. Obłońskiej 51 w Chełmie pod koniec 1953 r. zaraz po rozpoczęciu roku szkolnego 1953\1954. Inicjatorem powołania był Edward Szałaj, znaczącą rolę w powołaniu Koła odegrała też

Stanisława Szczerba nauczycielka wychowania fizycznego oraz uczniowie Jan Bednarz i Jerzy Kulesza. Z tą chwilą E. Szałaj został opiekunem SKS „Orzeł” i przez cały czas budował jego renomę.

- Szkolne Koło Sportowe „Orzeł” było i jest wizytówką szkoły, przyczyniło się też do rozwoju sportu, kultury, form kultury fizycznej i turystyki w szkole w Chełmie i w regionie.

- Nazwa SKS „Orzeł” przetrwała i utrzymała się do obecnej chwili, promując pod tą nazwą największe szkolne osiągnięcia sportowe .

W roku szkolnym 1953\1954, szkoła staje się pełną licealną. W roku tym też, jako opiekun wraz z uczniami-sportowcami SKS „Orzeł” po raz pierwszy Edward Szalaj uczestniczył w Centralnej Spartakiadzie Narciarskiej (tak dużej rangi imprezie sportowej). SKS „Orzeł” zorganizowało też pierwszą wycieczkę – z tą chwilą rozpoczęło się pasmo sukcesów sportowych i turystycznych.

- W wakacje 1954 r. szkoła została przeniesiona do nowo wybudowanego przestrzennego piętrowego gmachu z przeznaczeniem na nowoczesną szkołę, przy ul. Szpitalnej 14 w robotniczej dzielnicy Pilichonki.

- W dniu 22 sierpnia 1954 r. odbyło się uroczyste przekazanie szkole nowego gmachu.

- W dniu 1 września 1954 r. odbyło się uroczyste rozpoczęcie pierwszego roku szkolnego w nowym gmachu, zmieniono też nazwę szkoły, od tej chwili już jako Szkoła Podstawowa i II Liceum Ogólnokształcące TPD.

**(tak nastąpiła docelowa przeprowadzka szkoły do nowego budynku).*

Po za salami lekcyjnymi i pracowniami przedmiotowymi, gmach szkolny posiadał m. in. salę gimnastyczną, kuchnię na dożywianie, szatnię, łazienkę z natryskami, gabinet lekarski, pomieszczenia na magazyny WF.

Młodzież z chwilą przekazania nowego gmachu szkolne, kierowana przez Edwarda Szalaja przystąpiła do porządkowania terenu przyszkolnego i m. in. do budowy przyszłego stadionu sportowego, boiska do gier, lodowiska z bandami do gry w hokeja na lodzie, toru saneczkowego i skoczni.

W związku z reorganizacją szkół jedenastoletnich na terenie miasta Chełma (pismem Prezydium Woj. Rady Narodowej Wydział Oświaty w Lublinie)

od roku szkolnego 1955\1956 nie prowadził już przysposobienia wojskowego tylko wychowanie fizyczne (*do tej chwili prowadził też przysposobienie wojskowe*).

- *W dniach od 8 do 15 kwietnia 1956 r. po raz pierwszy brał udział jako opiekun reprezentacji szkoły SKS z 35 uczniami-zawodnikami w Spartakiadzie SKS.*

- *A podczas wakacji w sportowo-turystycznych wędrówkach po nieznanych zakątkach Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego.*

W 1957 r. 5-członków sekcji gimnastycznej SKS zakwalifikowało się na Centralną Spartakiadę Letnią. Reprezentacja szkoły brała też udział w Letnich Igrzyskach Harcerskich.

W 1957 r. powołał przy szkole Międzyszkolny Klub Sportowy (MKS). Od 1957 r. pełni też funkcję pierwszego sekretarza miejskiego SZS w Chełmie (po rozwiązaniu ZS „Zryw”), i funkcję trenera sekcji lekkiej atletyki przy MKS.

- Przy szkole wybudował wraz z młodzieżą pierwsze w mieście boisko-stadion lekkoatletyczny i uniwersalne boisko asfaltowe, na którym corocznie urządzano lodowisko, a obok tor saneczkowy.

- W tym czasie był to najlepszy obiekt sportowy szkolno-miejski w Chełmie a nawet w okręgu Lubelskim.

- W krótkim czasie powołany przez Edwarda Szałaja przy szkole MKS na rozbudowywanych przyszkolnym obiektach sportowych, przerodził się z wieloma sekcjami a wiodącą z lekkiej atletyki w tzw. Szkolny Ośrodek Sportowy przy II LO w Chełmie. Ze względu na swoją rangę podlegał pod ZO SZS w Lublinie a finansowany był też przez Klub Środowiskowy SZS AZS Lublin. Od września 1976 r. zarządzeniem GKFiT sekcja lekkoatletyczna II LO w Chełmie została przekazana pod MKS Chełm.

- Był też aktywnym działaczem PKKFiT w Chełmie.

W dniu 6 czerwca 1959 r. zawarł w Chełmie związek małżeński z Eulalią Ritą Szeniawską (była też nauczycielem wychowania fizycznego). Z tego związku mieli dwoje dzieci – syna Krzysztofa i córkę Monikę.

W roku szkolnym 1961\1962 prowadzona przez niego reprezentacja szkoły chłopców zajęła I-miejsce w mistrzostwach sportowych szkół średnich w Chełmie i IV-miejsce w województwie lubelskim.

W latach **1962-1965** studiował w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, gdzie **18 czerwca 1965 r.** zdał egzamin magisterki z wynikiem bardzo dobrym i otrzymał **Dyplom Magistra Wychowania Fizycznego.**

Ukończył też kursy i uzyskał tytuły instruktora w Chełmie z piłki siatkowej, w Wolsztynie z gimnastyki sportowej, i w Katowicach z jazdy na łyżwach i sportów zimowych.

Przyczynił się do rozwoju i sukcesów chełmskiej gimnastyki sportowej, łyżwiarstwa figurowego i narciarstwa biegowego.

Był organizatorem i sędzią cyklu międzyszkolnych zawodów sportowych w Chełmie i regionie.

W latach 1967-1977 udzielał się w Towarzystwie Przyjaciół Dzieci i w Ognisku TKKF „Mis” przy Chełmskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Chełmie.

- Od 1 września 1967 r. już samodzielnie jako Liceum Ogólnokształcące Nr 2 w Chełmie (w 1966 r. decyzją Wydziału Oświaty budynek opuściły klasy szkoły podstawowej do samodzielnej szkolnej jednostki);

- Od 19 czerwca 1974 r. już jako II Liceum Ogólnokształcące im. Manifestu Lipcowego w Chełmie .

*

Awansem osiągnięć zawodowych, Wydział Oświaty PPRN w Chełmie powierzył mu, też pełnienie obowiązków podinspektora szkolnego do spraw wychowania fizycznego i sportu w Wydziale Oświaty PPRN w Chełmie od dnia **1 września 1967 r.** (do odwołania).

Zgodnie z przepisami został przeszkolony : - w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu pożarowego oraz zasad postępowania na wypadek pożaru, i – w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Chełm 13 marzec 1968 r. – oświadczam, że znana mi jest instrukcja w sprawie obowiązków personelu szkół w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (*Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 16 marca 1964 r.*).

W 1969 r. został wyróżniony dyplomem uznania przez Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, Kuratora Okręgu Szkolnego w Lublinie i Wydział Oświaty PPRN w Chełmie.

W 1969 r. ukończył kurs w Lublinie i uzyskał uprawnienia **kierownika wycieczek szkolnych**. Legitymację wydał organizator Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie – Wojewódzki Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki (*zarządzeniem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego i Przewodniczącego GKKFiT w sprawie wycieczek turystyczno-krajoznawczych młodzieży szkolnej*).

W **1969 r.** otrzymał za szczególne osiągnięcia od Zarządu Głównego SZS w Warszawie Honorową Odznakę Za Zasługi W Sporcie Szkolnym – jakże ważna odznakę tej formuły.

W 1970 r. ukończył kurs w Lublinie i uzyskał uprawnienia **kierownika obozów wędrownych** – delegowany za osiągnięcia przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Wydział Oświaty w Chełmie.

Lublin **29 grudnia 1972 r.** Wyróżnienie i **Nagroda** Kuratora Okręgu Szkolnego Lubelskiego – *za szczególne osiągnięcia w dziedzinie dydaktycznej i wychowawczej*.

W **1973 r.** za wybitne zasługi, Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki, nagrodił go Legitymacją Nr 1733, która uprawniała go do bezpłatnego wstępu na wszelkie imprezy sportowe organizowane na terenie kraju.

W **1976 r.** w wyniku jego bardzo dobrej pracy w usportowieniu młodzieży szkolnej, szkoła otrzymała resortową nagrodę od Ministra. Na to składały się też kilkakrotne zwycięstwa reprezentacji młodzieży szkoły w wojewódzkich igrzyskach młodzieży szkolnej i spartakiadzie.

Od **1978 r.** był członkiem PTTK i przewodnikiem turystyki pieszej.

W dniach **od 19 listopada do 1 grudnia 1979 r.** był na szkoleniowej sesji studium przedmiotowo-metodycznego kierunku wychowanie fizyczne w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Raciborzu.

Przydział jego szkolnych obowiązków dydaktycznych, wychowawczych i organizacyjnych m. in. obejmował :

- *prowadzenie lekcji wychowania fizycznego,*
- *wychowawstwo klasowe,*
- *zajęcia SKS, SIS i MKS,*
- *wychowanie obywatelskie,*
- *funkcje opiekuna nad szkolnym kołem TPD,*
- *funkcja koordynatora współpracy z Komitetem Opiekuńczym,*
- *odpowiedzialnym za sztafetę olimpijską,*
- *opiekę nad boiskami i magazynkiem ze sprzętem.*
- *obowiązki organizatora wycieczek i obozów.*
- *odpowiedzialny za poziom usportowienia szkoły.*
- *odpowiedzialny za sportowe wyniki i osiągnięcia szkoły.*

W **1980 r.** Nagroda Ministra Oświaty i Wychowania II-stopnia.

W dniach **23-25 lutego 1981 r.** reprezentował Zarząd Oddziału Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego w Chełmie, jako kierownik reprezentacji drużyny w łyżwiarstwie szybkim w Mistrzostwach Polski MKS.

W **1982 r.** otrzymał patent żeglarza jachtowego, co spowodował, że przy szkole poza kołami turystyki pieszej i rowerowej, powołał sekcję sportów wodnych.

W roku szkolnym **1982\1983** jako formę doskonalenia ukończył **Kurs Instruktorski w zakresie Żeglarstwa**, organizowany przez Ministerstwo Oświaty i Wychowania Departament Kultury Fizycznej a skierowany był przez UW Kuratorium Oświaty i Wychowania w Chełmie.

Do **15 listopada 1983 r.** był sekretarzem ZM SZS przy Zarządzie Oddziału Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego w Chełmie, na Chełm – miasto szkoły ponadpodstawowe, (*mianowany przez Kuratora Oświaty i Wychowania w Chełmie – zarządzeniem Ministra Oświaty i Wychowania*).

Chełm 28 czerwiec 1986 r. Nagroda Kuratora Oświaty i Wychowania w Chełmie – *za szczególne osiągnięcia w dziedzinie nauczania i wychowania.*

W **II Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Szpitalnej 14 w Chełmie** – *pracował do 31 sierpnia 1986 r.* (do przejścia na emeryturę, to jest 36 lat i 6 miesięcy) – (dalej praca do 31.08.1991 r. w niepełnym wymiarze nauczyciela wychowania fizycznego – kultury fizycznej).

W latach **1987 – 2003** był członkiem chełmskiego chóru „Hejnał”. Działal też w NSZZ „Solidarność” tu pełnił funkcję przewodniczącego nauczycielskiego koła w Chełmie.

Po przejściu na emeryturę, od **1992 r.**, dalej udzielał się sportowo i społecznie w Chełmie i regionie. Uprawiał turystykę pieszą i rowerową oraz pływanie w klubie „Masters” w Chełmie i startował na zawodach pływackich na terenie kraju.

Jego najważniejsze Odznaczenia (które bardzo cenił) :

- **Złota Odznaka SZS (1969) ;**
- **Odznaka „Przyjaciół Dziecka” ;**
- **Srebrny Krzyż Zasługi (1972) ;**

- *Odznaka Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej srebrne i złote (1973);*
- *Złoty Krzyż Zasługi (1975);*
- *Medal 40-lecia PRL ;*
- *Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1982).*

Do końca swojego żywota, mieszkał w Chełmie przy ul. Słowackiego 16\17 – w swojej ulubionej dzielnicy.

Zmarł **14 maja 2008 r.** w Chełmie i został pochowany na Komunalnym Cmentarzu przy ul. Mościckiego w Chełmie.

Rozdział V :

Opinie o nim – jego przełożonych – jako nauczyciela wychowania fizycznego :

- Jako nauczyciel wychowania fizycznego osiąga bardzo dobre wyniki zarówno w pracy dydaktycznej jak i wychowawczej. Młodzież pod jego kierunkiem osiąga bardzo dobre wyniki w różnych dyscyplinach sportu na terenie miasta i województwa oraz w kraju. W II LO pracuje od powstania szkoły, i dał się poznać jako bardzo dobry fachowiec. Szkoła cieszy się opinią jednej z najbardziej usportowionych szkół w Polsce ;

- Za pracę wychowawczą i popularyzowanie sportu wśród młodzieży otrzymał wiele wyróżnień, dyplomów i nagród. W tym w 1977 r. otrzymał Nagrodę Ministra za wybitne osiągnięcia w sporcie szkolnym. Wykazuje duże zaangażowanie w organizację zajęć rekreacyjno-sportowych w wolne soboty. Dzięki jego zaangażowaniu szkoła zajęła I-miejsce w konkursie „Sport dla każdego” w roku szkolnym 1984\1985. Wykazuje duże starania w zakresie bogacenia bazy dydaktycznej przedmiotu. Jego zapał widziany jest nie tylko w codziennej pracy z młodzieżą w okresie roku szkolnego, lecz także w organizowaniu różnych atrakcyjnych form wypoczynku w czasie ferii i wakacji ;

- Jest bardzo dobrym organizatorem i od lat zarówno w lecie jak i w zimie prowadzi obozy sportowe dla młodzieży swojej szkoły, jest też przewodniczącym szkolnego zespołu zdrowotnego, jest też koordynatorem prac społecznych na terenie szkoły, dba o otoczenie szkoły, i prace porządkowe, realizuje też cele dydaktyczne i formy wychowawcze. Jest pracownikiem sumiennym, zdyscyplinowanym, dbającym o dobre imię szkoły w środowisku ;

- Poza pracą w szkole pełni szereg funkcji społecznych m. in. jest wiceprzewodniczącym Szkolnego Związku Sportowego, koordynatorem współpracy szkoły z komitetem opiekuńczym (był to Kombinat Cementowy), opiekunem szkolnego koła Towarzystwa Przyjaciół Dzieci i sekretarzem Miejskiego Zarządu TPD. W latach 1967 – 1974 pełnił obowiązki podinspektora ds wychowania fizycznego przy Wydziale Oświaty. Za I-miejsce w propagowaniu idei olimpijskich został wytypowany na igrzyska olimpijskie „Moskwa 80” ;

- Dał się poznać jako bardzo dobry fachowiec swojego przedmiotu, doskonały organizator i inicjator różnego rodzaju poczynąń na terenie swojej

szkoły, jak i miejscowego środowiska. Dzięki jego dużej operatywności przy szkole zostały wybudowane piękne obiekty sportowe. Z obiektów tych korzysta nie tylko młodzież tej szkoły, ale też innych klubów pozaszkolnych ;

- Młodzież naszej szkoły jego wychowankowie startuje prawie we wszystkich zawodach sportowych miejscowych i centralnych. Szkoła cieszy się opinią jednej z najbardziej usportowionych szkół w Polsce, tu wyróżnienia na rzecz szkoły przez Ministra Oświaty i Wychowania ;

- Co roku w okresie ferii letnich i zimowych organizuje obozy sportowe, rajdy i spływy kajakowe oraz wycieczki turystyczne – w tym wypoczynek młodzieży szkolnej. Jego wychowankowie zdają na studia, są dobrymi studentami a następnie dobrymi nauczycielami.

Bibliografia *(źródła i opracowania) :*

Archiwa:

1. Archiwum Państwowe w Lublinie Oddział w Chełmie (APLOCH):

- *Akta miasta Chełma;*
- *Powiatowy Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki w Chełmie;*
- *Urząd Miejski w Chełmie;*
- *Urząd Wojewódzki – Wydział KFSiT w Chełmie.*

2. Archiwum II LO w Chełmie:

- *Akta osobowe Edwarda Szałaja;*
- *W II LO znajduje się też dokumentacja-archiwum rodzinne Edwarda Szałaja przekazana szkole do wykorzystania w celach propagowania jego osoby i jego idei w nadanej jego imienia szkolnej sali gimnastycznej. Zbiorami tymi opiekuje się Teresa Plizga – nauczyciel wychowania fizycznego, bardzo zasłużona do chełmskiej kultury fizycznej. Bardzo dziękuje koleżance Teresce, za udostępnienie mi tych zbiorów do wzbogacenia źródłowego mojej-obecnej książeczki.*

Opracowania książkowe:

1. *Kozłowski W. A. Dzieje kultury fizycznej na ziemi chełmskiej. Chełm 1994.*
2. *Zasłużeni Chełmianie dla kultury fizycznej. Słownik biograficzny, część druga. Chełm 2009.*
3. *Kozłowski W. A., Ruch krajoznawczo-turystyczny współczesnej aktywnej turystyki w Chełmie – ziemi chełmskiej w latach (1906)-1944 – 2010, Chełm 2011.*
4. *Kozłowski W. A., Kultura fizyczna w Chełmie i w powiecie chełmskim w latach 1944 – 2010. Chełm 2011.*
5. *Kronika Szkolnego Koła Sportowego „Zdrów”, lata 1946 - 1964 .*

Zakończenie – (podsumowanie – wnioski) :

*

Edward Szałaj – już jako wzorowy uczeń Państwowego Liceum Pedagogicznego w Chełmie i członek-zawodnik działającego przy szkole renomowanego Szkolnego Koła Sportowego „Zdrów” – wyrastał na osobowość i współtworzył w Chełmie i regionie od 1946 r. szkolny i miejski ruch wychowania fizycznego i sportu oraz ruch krajoznawczo-turystyczny.

*

Edward Szałaj – już jako dobrze zapowiadający się nauczyciel (po ukończeniu LP) w latach 1950-1952 okazał się znakomitym nauczycielem wychowania fizycznego w wiejskich szkołach. Współtworzył a nawet tworzył w regionie wiejski ruch kultury i kultury fizycznej, a w szczególności szkolne wychowanie fizyczne i sport oraz ruch wycieczkowy w tym ruch krajoznawczo-turystyczny. Jego fachowość i osiągnięcia szybko zauważyły władze, dlatego był wyróżniany i awansował.

*

Kiedy władze miejsko-oświatowe w Chełmie, od 1950 r. tworzyły nową szkołę – późniejsze II Liceum Ogólnokształcące w Chełmie – i dobierały najlepszą kadrę nauczycielską, właśnie w kręgu zainteresowań był Edward Szałaj, który stał się nauczycielem tej szkoły i jej legendą.

*

Edward Szałaj był wyróżniającą się i znaną osobowością, choć w tej swojej wielkości z natury był raczej skromny i może na tym polegała jego wielkość. Jego pasją była praca i tworzenie nowych wartości. Cały czas pracował na renomę i wizerunek swój, szkoły, Chełma i regionu. Jego kultowe tradycje sportowe konturują jego uczniowie, a obecnie nauczyciele wychowania fizycznego. Swoją pracą współtworzył historię i tradycję szkoły,

a nawet Chełma i regionu. Był wspaniałym organizatorem i wychowawcą oraz wzorem nauczyciela. Cieszył się sympatią uczniów, do których zawsze odnosił się z taktem i wielką życzliwością. Wielu jego wychowanków znakomitych uczniów i zawodników rozślawiło szkołę w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych. Za swoją pracę i osiągnięcia otrzymał wiele nagród. Jego ostatnią wygraną wielką batalią, w zaangażowanie której włożył wiele pracy ale która dała mu wiele satysfakcji, było wybudowanie dużej sali gimnastycznej przy szkole. Po przejściu na emeryturę zawsze był obecny i uczestniczył we wszelkich uroczystościach szkolnych a i często z kultury fizycznej miejskich. Interesował się też osiągnięciami szkoły i z przyjaźnią podchodził do młodych nauczycieli. Organizował też kolegom-emerytom wycieczki. Do końca dni swojego żywota uprawiał, turystykę i pływanie.

*„Był człowiekiem epoki, która nie uznawała pośpiechu,
więc nie szczędził swojej uwagi i czasu dla młodzieży”*

W kulcie do sportu, wychował swoje dzieci: syna Krzysztofa i córkę Monikę. Córką Monika poszła w ślady ojca-(rodziców), ukończyła AWF i obecnie jest nauczycielem wychowania fizycznego.

Edward Szałaj – prowadzący i opiekun drużyn szkolnych przy II LO w Chełmie które prowadziły boje w poszczególnych ligach i współtworzyły ruch sportowy w Chełmie i w powiecie:

- drużyna hokeja na lodzie – rozgrywki w latach 1955-1962 w szkolnej lidze w Chełmie (drużyny z miasta i z powiatu);

- drużyny z piłki nożnej, koszykówki, siatkówki i piłki ręcznej – rozgrywki w latach 1955-1964 w szkolnej lidze w Chełmie (drużyny z miasta i z powiatu);

- drużyna z lekkiej atletyki – od 1955 r. starty w ligach w Chełmie i w okręgu a od 1957 r. gro zawodników startowało w barwach LZS sekcji LA w II lidze, i MP młodzików-juniorów;

- drużyna szachowa – od 1956 r. prowadziła boje w szkolno-miejskich mistrzostwach Chełma i indywidualnie w okręgu;

- drużyna panczenistów – od 1955 r. starty w szkolno-miejskich mistrzostwach Chełma i MP SKS i MKS;

- drużyna pingpongistów – od 1955 r. starty we wszystkich zawodach.

W początkach lat 90-tych ostatecznie dokonuje się zmiana pokoleniowa nauczycieli-pedagogów w II Liceum Ogólnokształcącym w Chełmie.

Od (1 czerwca)-1 września 1991 r. dyrektorem szkoły, II LO w Chełmie zostaje wybrany mgr Marek Sikora nauczyciel wychowania fizycznego tej szkoły i współtwórca sukcesów sportowych tej szkoły (dyrektorem był do dnia 31 grudnia 2002 r.). Od tego momentu II LO rozbudowuje-buduje swoją renomę, nowoczesnej placówki oświatowej, liczącej się w Chełmie, regionie a nawet w kraju.

Od 1995 r. II LO staje się wiodącą szkołą w Chełmie, o najwyższym poziomie nauczania-kształceniu uczniów i o największym procencie przyszłych studentów – (pozostawiając w tyle dotąd tak renomowaną szkołę I LO tzw. „Czarniecczyków”). Prymat wiodącej szkoły, II LO, utrzymuje do obecnej chwili – jest to przede wszystkim zasługa całego grona nauczycielskiego, które tworzy wspaniały klimat, system, i merytoryczny aspekt podejścia do nauczania i ucznia, przyszłego studenta.

W 1993 r. dzięki staraniom dyr. M. Sikory, II LO rozbudowuje się i zostaje dobudowane piętro. Szkoła właściwie rozbudowuje się w dwóch etapach 1993-1995 i 1999-2002 – co jeszcze bardziej podnosi jej autorytet w Chełmie, okręgu a nawet w kraju.

W dniu 15 czerwca 1996 r. w czasie Uroczystości połączonej z pierwszym w historii szkoły Zjazdem Absolwentów i Wychowawców, szkoła przyjmuje

imię nowego patrona generała Gustaw Orlicz-Dreszera (zostało zastąpione starym nielubianym im. „Manifestu Lipcowego”).

Podczas III Zjazdu Absolwentów i Nauczycieli w dniach 25-26 czerwca 2010 r., uroczyście nadano nowej szkolnej sali gimnastycznej imię Edwarda Szałaja.

*

P.S. – (od autora !

W 1976 r. ukończyłem AWF. Również w 1976 r. rozpocząłem pracę jako nauczyciel wychowania fizycznego i trener w Szkole Podstawowej Nr 6 w Chełmie, która od 1977 r. była pierwszą w Chełmie szkołą sportową, tu prowadziłem klasy sportowe z piłki ręcznej. Byłem też trenerem sekcji piłki ręcznej chłopców w MKS przy ZOW SZS w Chełmie. Od tej chwili sam tworzyłem swoje imperium sportowe. Po 10-letniej jakby przerwie, moje kontakty z moim Mistrzem Edwardem Szałajem bardzo się ożywiły. Kiedy moje pierwsze roczniki wychodziły ze szkoły podstawowej, byłem dumny, że gro moich wychowanków m. in. zasililo sportowo II LO – ku akceptacji mojego Mistrza E. Szałaja. Można by tu skromnie skonkludować – zacząłem budować swoją renomę. Czas przemijał, a od 2005 r. pływaliśmy też razem i startowali w „Mastersach” Chełm. Byłem bardzo zaszczycony, kiedy od pewnego czasu zostaliśmy kolegami-przyjaciółmi.

*„Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięcią im się płaci” W. Szymborska*

Aneks:

Kol. <u>Edward Szalaj</u>	Ważność legitymacji przedłuża się do
Data urodz. <u>3.04.1929r.</u>	dnia <u>13.1.1972</u>
Zamieszkały <u>Chełm, Stawoskiego 16/17</u>	
jest	Ważność legitymacji przedłuża się do
PRZODOWNIKIEM TURYSTYKI <u>PIEŁEY</u>	dnia
Uprawnionym do sprawdzania wiadomości teoretycznych, poświadczenia i prowadzenia wycieczek na obszarze <u>woj. lubelskiego</u>	
Warszawa <u>20-11-1970</u>	Ważność legitymacji przedłuża się do
dn. 196... r.	dnia
KOMISJA TURYSTYKI <u>PIEŁEY</u> Zarządu Głównego PTTK <u>Edward Szalaj</u>	

EDWARD SZALAJ

**ZA ZASŁUGI W UTRWALANIU
PIĘKNEJ IDEI KRAJOZNAWSTWA
I PRACĘ NAD ROZWOJEM TURYSTYKI
W ZIEMI CHEŁMSKIEJ**

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
ZARZĄD ODDZIAŁU
w Chełmie Lub.

ZARZĄD ODDZIAŁU
ZA ZARZĄD
ZBIGNIEW NIEOCZYM
VICEPREZES
Zbigniew Nieocz

CHEŁM DNIA 27 LUTEGO 1972

DYPLOM

Kol. Szataj Edward

za zasługi
w upowszechnianiu turystyki pieszej
w woj. lubelskim

Lublin 15.12.1973

Przewodniczący UKTP

Henryk Stefanek

I-cz Prezes Zarządu Okręgu

Marek Wyszowski

GŁÓWNY
KOMITET KULTURY FIZYCZNEJ
I TURYSTYKI

Legitymacja Nr 1433

Legitymacja niniejsza uprawnia osobę
odznaczoną do bezpłatnego wstępu
na wszystkie imprezy sportowe orga-
nizowane na terenie PRL.

W-wa, dnia 12. XII 1973 r.

Ob. Edward Szataj
ostatni(a) odznaczony()

SREBRNĄ ODZNAKĄ
„Zasłużony Działacz
Kultury Fizycznej”

m.p. Przewodniczący GKKFIT

13. Kopyt

LEGITYMACJA Nr 11

Ob.

Edward Szataj

jest członkiem

POWIATOWEGO / MIEJSKIEGO
KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ
I TURYSTYKI

W

Chełm

Niniejsza legitymacja upoważnia do bezpłatnego
wstępu dla 1 osoby na wszystkie imprezy sportowe
i turystyczne na terenie miasta / powiatu

na miejsca specjalnie wydzielone

m.p.

Przewodniczący

Henryk Dobrowolski

dn. 20 1971 r.

Ważność na odwrocie

lpup-2.5/3539

LEGITYMACJA

nr 8.

ZA PRACĘ SPOŁECZNĄ
DLA DOBRA DZIECI

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
Zarząd Wojewódzki
22-100 w Chełmie

„Zespół” z. 1383 n. 5.000 B-22

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI

n a d a j e

Ob. Edward
Szalań

ODZNAKĘ PRZYJACIELA
DZIECKA

W. Wybuch
prezes

Dnia 5.8.1976r.

LEGITYMACJA Nr 49

Edward Szalań
(własnoręczny podpis)
CHEŁM dnia 25.11.1980 r.

Wojewódzka Federacja Sportu

Chełmie
(nazwa uczelni, stowarzyszenia)

Ob. SZALAŃ EDWARD

urodz. dnia 3.04.1929 r.

w WŁODZIMIERZU WOK.

spełnił (a) wymogi określone w §
zarządzenia Przewodniczącego Głównego
Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki
z dnia 1975 r. w sprawie
trybu uzyskiwania zawodowego trenera
oraz stopnia Instruktora w dziedzinie kultury
fizycznej (Dz. Urz. GKKFiT Nr poz.)

i uzyskał (a) stopień

INSTRUKTORA

(instruktora, dyplomowanego instruktora)

w **PIŁCE SIATKOWEJ**

(disc. sportu, rekreac. ruch. rehab. ruch.)

PREZES

Wojewódzka Federacja Sportu
podpis dyrektora Instytutu, Prezesa Zarządu

mgr Stanisław Podlewski

POLSKI ZWIĄZEK ŻEGLARSKI
POLISH YACHTING ASSOCIATION

PATENT

żeglarza jachtowego

Na podstawie Zarządzenia Przewodniczącego GKKFiT
z dnia 25. VIII. 1969 r. MP nr 42, poz. 338 § 1 ust. 1
w sprawie stopni żeglarskich i motorowodnych

Ob. S Z A Ł A J Edward

ur. 3 kwiet. 1929 r. w Włodzimierzu ZSRR

Uchwałą Prezydium Zarządu Suwalskiego

Okręgowego Związku Żeglarskiego

otrzymuje Patent nr 1922/SW

przyznany w Suwałkach, dn. 17.06.1982 r.

Sekretarz Suwalskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego
mgr inż. Wojciech Majewski
Prezes Suwalskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego

LEGITYMACJA

Nr 5/45

podpis posiadacza

Nazwisko Szalaj
Imiona Edward
Imię ojca Grzegorz
Data urodzenia 3. IV. 1929 r.

Jest Członkiem
Niezależnego Samorządnego
Związku Zawodowego

Solidarność

od 1980 r.

Chekm
miejscowość

Przewodniczący

20. II. 1990
mgr Jan Pankiewicz

Polski Związek Chórów i Orkiestr
Oddział w Lublinie

LEGITYMACJA

Nr 290/96

nadania odznaki honorowej
Polskiego Związku Chórów i Orkiestr

Uchwałą Zarządu Oddziału

z dnia 25.09.1996 r.

Ob. Edward

Szałaj

wyróżniony(a) został(a)

BRAZOWĄ

ODZNAKĄ HONOROWĄ

za zasługi w pracy społecznej

Sekretarz

Prezes

W. P.

Edward Szałaj

Składam Panu serdeczne podziękowania za poświęcony czas, zaangażowanie i twórczy wkład pracy w przygotowanie i organizację Uroczystości nadania II Liceum Ogólnokształcącemu imienia , wręczenia sztandaru i I Zjazdu Absolwentów.

Bogaty program , dobra organizacja i udany przebieg Uroczystości znalazły uznanie w oczach absolwentów i zaproszonych gości. Jest to powód do satysfakcji dla każdego , kto przyczynił się do powodzenia tego bezprecedensowego w historii szkoły przedsięwzięcia.

Z wyrazami wdzięczności

Jan Sidor
Dyrektor Szkoły

Chełm, 28 czerwca 1996 roku.

MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Pan

Edward SZALAŁAJ

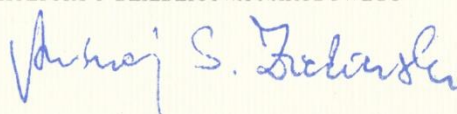
Legitymacja nr 1547

został wyróżniony odznaką

ZASŁUŻONY DZIAŁACZ
KULTURY

Warszawa 25.07.2001

MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

W DNIU JUBILEUSZU XXXV-LECIA
CHÓRU ZIEMI CHEŁMSKIEJ
„HEJNAŁ”

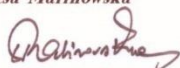
CHEŁMSKI DOM KULTURY SKŁADA

Panu
Edwardowi Szalałajowi

SERDECZNE GRATULACJE ORAZ WYRAZY UZNANIA
ZA WIELOLETNIĄ, OWOCNĄ PRACĘ
W DZIEDZINIE PROPAGOWANIA
PIĘKNA ŚPIEWU CHÓRALNEGO

ŻYCZYMY WIELKIEJ SATYSFAKCJI
Z DZIAŁALNOŚCI ARTYSTYCZNEJ
I WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI W ŻYCIU OSOBISTYM

Dyrektor
Chełmskiego Domu Kultury
Teresa Malinowska

CHEŁM, 27 PAŹDZIERNIKA 2001 ROKU

POLSKI ZWIĄZEK WĘDKARSKI

Okręg Chełm

**Legitymacja
członkowska**

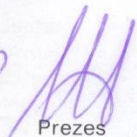
Nr

Ob. Szwedzki Edward
Imię i nazwisko

Chełm dn. 24.04.2001 r.

 Sekretarz

 2 up

 Prezes

2

Data urodzenia 3.04.1929

Adres zamieszkania Chełm
ul. Stowodziego 16/17

Zmiana adresu

Data wstąpienia do PZW 1960

Przynależność do Koła PZW ChSM

Zmiana przynależności

3

**OTWARTE PŁYWACKIE
MISTRZOSTWA LUBLINA
I WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
W KATEGORII „MASTERS”**

DYPLOM

DLA SZWEDZKI EDWARD

ZA ZAJĘCIE II. MIEJSCE

NA DYSTANSIE 50m 4 klaszysnym

W KATEGORII WIEKOWEJ 7-10

Z CZASEM 1.21.52

SĘDZIA GŁÓWNY

LUBLIN, DNIA

ORGANIZATOR

Lubelskie Towarzystwo Pływackie
"MASTERS"
ul. Ewangelicka 8/18, 20-075 LUBLIN
Regon 430749688

PREZES
Jerzy Mamczur

30. KW. 2000

Polski Związek
Chorów i Orkiestr
ZARZĄD GŁÓWNY

DYPLOM UZNANIA

OTRZYMUJE

Edward SZAŁAJ

Za wybitną pracę społeczną
w amatorskim ruchu
muzycznym

SEKRETARZ
GENERALNY

PREZES

WARSZAWA, 21.11.2003r.

NR 2008

CHÓR ZIEMI CHEŁMSKIEJ
"HEJNAŁ"
Pl. Tysiąclecia 1
22-100 Chełm

CHEŁM, 27 LISTOPADA 2003

DROGIEMU KOLEDZE EDWARDOWI SZAŁAJOWI -
SERDECZNE PODZIEKOWANIA ZA DŁUGOLETNIA
DZIAŁALNOŚĆ W CHÓRZE ZIEMI CHEŁMSKIEJ
"HEJNAŁ" im. MIECZYŚŁAWA NIEDŹWIECKIEGO SKŁADA
ZARZĄD CHÓRU, DYRYGENT I CHÓRZYŚCI.
DZIEKUJEMY ZA PANĄ ZAANGAŻOWANIE
I WYTRWAŁOŚĆ W KULTYWOWANIU ROZŚPIEWANEJ
PASJI.

JEDNOCZEŚNIE ŻYCZYMY WIELU LAT
W ZDROWIU, POMYSŁNOŚCI I NIEUSTAJĄCYCH
SIĘ W PRACY SPOŁECZNEJ.

DYRYGENT

*Danuta Batka-
Kozłowska*

ZARZĄD

Mosiniec

